

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Tomáše Blažka a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobkyně: **Ing. J. Ch., Ph.D.**, zastoupená Mgr. Olgou Růžičkovou, advokátkou se sídlem Dubská 390/4, Teplice, proti žalovanému: **nejvyšší státní tajemník**, se sídlem Jindřišská 34, Praha 1, o přezkoumání rozhodnutí náměstka ministra vnitra pro státní službu ze dne 12. 3. 2021, č. j. MV-144338-6/SR-2020, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 15. 12. 2021, č. j. 14 Ad 6/2021-57,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně byla vyslána k dlouhodobému výkonu služby v zahraničí na Velvyslanectví České republiky v marockém Rabatu. Státní tajemník v Ministerstvu zahraničních věcí (dále jen „služební orgán“) rozhodnutím ze dne 9. 12. 2019 převedl žalobkyni ze služebního místa v Maroku zpět do České republiky a zařadil ji

na překlenovací služební místo – dočasné zařazení v Ministerstvu zahraničních věcí (dále jen „MZV“), se služebním působištěm v Praze, s nástupem do služby na služební místě dne 16. 12. 2019. Rozhodnutím ze dne 16. 12. 2020, č. j. 453497/2020-OSPV, služební orgán zařadil žalobkyni mimo výkon služby z organizačních důvodů podle § 62 odst. 1 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě (dále jen „služební zákon“). Současně byl žalobkyni snížen plat na 80 % původního platu.

[2] Služební orgán vydal zmíněné rozhodnutí o zařazení žalobkyně mimo výkon služby z toho důvodu, že dne 15. 12. 2020 uplynula maximální doba, po kterou mohla být žalobkyně zařazena na překlenovacím služební místě. Nastal tedy důvod k jejímu převedení na jiné služební místo podle § 61 odst. 1 písm. d) služebního zákona. Zároveň pro ni nebylo nalezeno žádné jiné vhodné služební místo, na které by ji bylo možné převést. Pro všechna služební místa na MZV bylo požadováno osvědčení fyzické osoby k seznamování se s utajovanými informacemi minimálně pro stupeň důvěrné. Žalobkyně však tuto podmínku nesplňovala. Ani v rámci jiného služebního úřadu nebylo pro žalobkyni nalezeno vhodné místo, s výjimkou jedné pozice v rámci Úřadu vlády. Úřad vlády však s převedením žalobkyně na danou pozici nesouhlasil, neboť podle něj neodpovídalo kvalifikaci žalobkyně jakožto kariérní diplomatky.

[3] Žalobkyně se proti uvedenému rozhodnutí služebního orgánu odvolala. Náměstek ministra vnitra pro státní službu rozhodnutím ze dne 12. 3. 2021, č. j. MV-144338-6/SR-2020, její odvolání zamítl a potvrdil rozhodnutí služebního orgánu.

[4] Proti rozhodnutí žalovaného (*poznámka Nejvyššího správního soudu – od 1. 1. 2023 je někdejší náměstek ministra vnitra pro státní službu nově označován jako nejvyšší státní tajemník*) žalobkyně podala žalobu k Městskému soudu v Praze, který ji rozsudkem ze dne 15. 12. 2021, č. j. 14 Ad 6/2021-57, zamítl. K otázce, zda žalobkyni bylo možné převést na jinou pozici v rámci MZV (což jednoznačně preferovala), městský soud konstatoval, že MZV pro všechna služební místa, která se v rozhodné době uvolnila, předepisovalo požadavek osvědčení způsobilosti seznamovat se s utajovanými skutečnostmi ve stupni důvěrné. Žalobkyně o takové osvědčení sice zažádala, ale získala jej až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Městský soud zároveň nepřisvědčil námitce, že služební orgán měl žalobkyni prominout, že nedisponovala osvědčením od Národního bezpečnostního úřadu (dále jen „NBÚ“), analogicky k obdobným situacím, kdy se státním zaměstnancům dočasně odpouští nesplnění takové podmínky. Žalobkyně v této souvislosti předně poukázala na čl. 56 odst. 4 metodického pokynu náměstka ministra vnitra pro státní službu č. 2/2019 (dále jen „metodický pokyn č. 2/2019“), ten však dle městského soudu upravuje natolik rozdílnou situaci, že jej na případ žalobkyně není možné použít. Městský soud odmítl také možnost analogické aplikace čl. 16 odst. 4 metodického pokynu náměstka ministra vnitra pro státní službu č. 1/2019 (dále jen „metodický pokyn č. 1/2019“). Neprominutí uvedené podmínky tak městský soud nepovažoval za projev diskriminačního přístupu k žalobkyni. Městský soud dále uvedl, že žalobkyni nebylo možné převést ani na místo v rámci jiného úřadu.

[5] Městský soud byl tedy názoru, že zákonné podmínky pro vydání výše uvedeného rozhodnutí služebního orgánu byly splněny. Zároveň přisvědčil žalovanému, který shledal

pokračování

námítky možného zneužití pravomoci služebním orgánem a s tím související tvrzení žalobkyně jako pro dané řízení irelevantní a podrobněji je nehodnotil. Delší setrvání žalobkyně na překlenovacím místě by bylo v rozporu se zákonem, prostor pro jiné řešení dané situace takřka nebyl dán. Podle městského soud lze stěžovat o zneužití podmínek institutu, který musel služební orgán použít z úřední povinnosti. Uvedené námítky by bylo namísto uplatnit v řízení před NBÚ či v rámci přezkumu rozhodnutí ze dne 9. 12. 2019 o zařazení na překlenovací služební místo. Podstatná část žalobních tvrzení totiž směřovala právě ke zpochybnění důvodů odvolání žalobkyně z velvyslanectví v Rabatu.

[6] Žalobkyně v této souvislosti uváděla, že se proti rozhodnutí o zařazení na překlenovací místo nemohla včas bránit podáním odvolání, neboť rozhodnutí jí nebylo doručeno a informace o možné nezákonnosti se dozvěděla až později. Podle městského soudu to však neznamená, že jí byla znemožněna jakákoliv obrana proti tomuto rozhodnutí. V úvahu připadalo podání blanketního odvolání s možností pozdějšího doplnění odůvodnění. K tvrzení žalobkyně, že se o důvodech nezákonnosti rozhodnutí dozvěděla až s časovým odstupem či že jí bylo bráněno v přístupu k relevantním dokumentům, městský soud konstatoval, že žalobkyně v řízení vystupovala jako účastník řízení podle § 27 odst. 1 správního řádu, takže než jí bylo oznámeno rozhodnutí, nemohlo toto rozhodnutí nabýt právní moci. V případě, že by byla na rozhodnutí vyznačena doložka právní moci, bylo by toto vyznačení v rozporu se zákonem. Městský soud také podotkl, že pokud vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti, přicházela v úvahu obnova správního řízení, jež může být zahájeno též na návrh jeho účastníka. Žádný z těchto postupů však žalobkyně nevyužila.

II. Kasační stížnost a další vyjádření účastníků řízení

[7] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti výše uvedenému rozsudku městského soudu kasační stížnost, jejíž důvody podřadila pod § 103 odst. 1 písm. a) a b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[8] **Stěžovatelka** především nesouhlasí s postupem městského soudu, který odmítl posuzovat, zda některé úkony správního orgánu v souvisejících řízeních a procesech byly zákonné, jelikož se nejednalo o řízení, jehož výsledkem bylo žalobou napadené rozhodnutí. Jedná se zejména o odvolání stěžovatelky ze služebního místa v Maroku a o tvrzenou ingerenci služebního orgánu do řízení před NBÚ. Stěžovatelka ve všech řízeních tvrdí, že byla postupy služebního orgánu dlouhodobě poškozována a byla objektem nerovného zacházení. Znevýhodnění a ústrky, kterým měla čelit, je dle názoru stěžovatelky nezbytné posuzovat v celém komplexu. Z toho důvodu se jimi obsáhle zabývala v žalobě i v předchozím řízení. K tvrzení městského soudu, že mohla činit i jiné kroky, stěžovatelka uvedla, že jejím prvotním cílem bylo vyřešit záležitost smírně, některé informace se k ní navíc dostávaly se zpožděním, případně vůbec. Stěžovatelce například nebyl sdělen důvod převedení z Maroka do ústředí.

[9] Podle stěžovatelky dále městský soud nedostatečně vypořádal námítku, že služební orgán jí měl prominout absenci osvědčení od NBÚ. Daná možnost vyplývá z metodických pokynů a aplikační praxe, přičemž případ stěžovatelky mohl být řešen obdobně, neboť

služební zákon takový postup výslovně nevylučuje. Městský soud nepochopil smysl § 61 služebního zákona, kterým je vyřešit situaci, kdy státní zaměstnanec nemůže vykonávat službu na dosavadním služebním místě z důvodů, které nevycházejí z jeho vůle. Zákonodárce vycházel z principu, že primárním zájmem je trvání služebního poměru, další využití kapacit státního zaměstnance a šetření veřejných prostředků. Těžko tedy může být v rozporu se smyslem tohoto ustanovení postup navržený stěžovatelkou, navíc analogický s jinými situacemi. Městský soud se zároveň vůbec nezabýval tím, že bezpečnostní odbor MZV rozhodl v lednu 2021, že osvědčení bude uznávat ještě jeden rok po uplynutí jejich platnosti. Nevypořádal ani skutečnost, že zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti (dále jen „zákon o ochraně utajovaných informací“), obsahuje ustanovení upravující stavení lhůt po dobu, kdy je vyhlášen krizový stav.

[10] Stěžovatelka také namítla, že skutková podstata, ze které vycházely správní orgány a městský soud, nebyla dostatečně zjištěna. Správní orgány zjišťovaly skutkový stav velmi limitovaně a městský soud jej bez dalšího přijal. Služební orgán nemohl zhojit své pochybení při vyhledávání vhodných služebních míst tím, že se písemně dotázal státních tajemníků, neboť tento dopis odeslal pouhých 5 dní před koncem lhůty. Městský soud se dále nezabýval tvrzeními stěžovatelky, že služební orgán ji úmyslně poškodil v řízení u NBÚ. Městský soud se rovněž spokojil s konstatováním žalovaného, že mu není známo jiné zacházení s osobami v obdobné situaci. Jak ale vyplývá z předchozích podání stěžovatelky a ze spisového materiálu, jiné osoby v době zařazení na překlenovací místo mají přiděleno místo v kanceláři, mají s ohledem na přístup do intranetové sítě snadný přístup k vnitřním výběrovým řízením a dalším informacím, představení ani personální útvar jim neodpírají možnost komunikace a neskrývají před nimi informace. V době podání kasační stížnosti byla stěžovatelka opět zařazena mimo výkon služby z organizačních důvodů a přístup správního orgánu již byl odlišný – například byla výslovně upozorněna na to, že má možnost hlásit se do výběrových řízení a personální útvar jí zpřístupnil evidenci obsazovaných služebních míst informačního systému o státní službě. Stěžovatelka odkázala rovněž na důkazy, jejichž provedení navrhovala v řízení před městským soudem.

[11] **Žalovaný** ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že žádný z případů, na které odkázala stěžovatelka, neodpovídá situaci, ve které se ocitla. V některých případech sice lze umožnit státním zaměstnancům, kterým vypršela platnost bezpečnostní prověrky, setrvat na jejich služebních místech do doby rozhodnutí NBÚ, jedná se ale pouze o možnost služebního orgánu, nikoliv o jeho povinnost. Nelze tedy ani dovodit, že by služební orgán byl dokonce povinen převést stěžovatelku na služební místo se stanoveným požadavkem způsobilosti mít přístup k utajovaným informacím. Tuto úvahu služební orgán může učinit v případě, že nastane důvod pro převedení státního zaměstnance podle § 61 odst. 1 písm. e) služebního zákona, v případě stěžovatelky ale nastal důvod pro převedení podle § 61 odst. 1 písm. d) služebního zákona. Služební orgán nemohl učinit úvahu, zda stěžovatelka může setrvat na překlenovacím služebním místě do rozhodnutí NBÚ, neboť její zařazení na tomto místě bylo zákonem časově omezeno.

pokračování

[12] K poukazu stěžovatelky na sdělení bezpečnostního odboru MZV z ledna 2021 žalovaný uvedl, že stěžovatelka neuplatnila tuto námitku v žalobě. Zmíněné sdělení by se ale stejně na případ stěžovatelky nevztahovalo. Stěžovatelka neuplatnila v žalobě ani námitku, že zákon o ochraně utajovaných informací obsahuje ustanovení, podle něhož při vyhlášení krizového stavu neběží lhůty pro řízení o žádosti o vydání bezpečnostní prověrky. Nicméně okolnosti vydání bezpečnostní prověrky stěžovatelky jsou pro posouzení daného případu bezpředmětné. Žalovaný dále konstatoval, že snaha o zachování služebního poměru neopravňuje služební orgán k postupu nad rámec služebního zákona. Podle žalovaného zároveň není rozhodné, že služební orgán odeslal dopis státním tajemníkům ve věci možného převedení stěžovatelky 5 dní před koncem jejího zařazení na překlenovacím služebním místě. Žádné vhodné služební místo nebylo nalezeno ani po uplynutí této doby. Stěžovatelka ani neuvedla žádné konkrétní místo, které by v době vydání rozhodnutí služebního orgánu mohlo být pro její převedení vhodné.

[13] **Stěžovatelka** podala k vyjádření žalovaného repliku. Služební orgán dle stěžovatelky svými kroky přispěl k tomu, aby byl vytvořen skutkový stav, na jehož podkladě bylo vydáno žalobou napadené rozhodnutí. Proto je nezbytné zabývat se i situací, která vedla k odvolání stěžovatelky ze zastupitelského úřadu v Maroku. Stěžovatelka dále uvedla, že účel zařazení na překlenovací služební místo a převedení na jiné vhodné místo není natolik odlišný, aby odůvodnil odlišné zacházení s jednotlivými státními zaměstnanci. Služební orgán mohl do doby skončení řízení před NBU považovat stěžovatelku za bezpečnostně způsobilou, a tedy jinak posuzovat vhodnost volných služebních míst.

[14] Následně stěžovatelka zaslala Nejvyššímu správnímu soudu závěrečné stanovisko veřejného ochránce práv s návrhem opatření k nápravě ve věci vyřízení stížnosti a oznámení týkajících se šikany a bossingu ze dne 18. 4. 2023. Pochybení konstatovaná veřejným ochránce práv mají dle stěžovatelky úzkou vazbu na její netransparentní odvolání z Velvyslanectví ČR v Maroku. Stěžovatelka opětovně shrnula okolnosti tohoto odvolání a uvedla, že MZV poté nechalo bezvýsledně uplynout příslušné lhůty, ovlivňovalo řízení před NBU, se stěžovatelkou od jejího návratu do ČR nekomunikovalo a izolovalo ji od informací s cílem dosáhnout ukončení jejího služebního poměru. Uvedené skutečnosti následně potvrdili i někteří pracovníci MZV, podle nichž může být stěžovatelka ráda, že je naživu. Stěžovatelka dodnes dostává výhrůžky a v únoru 2023 byl stěžovatelce podruhé ukončen služební poměr. Součástí odvety vůči stěžovatelce bylo úmyslné blokování jejich věcí v Maroku trvající téměř rok, čímž byly tyto věci zničeny plísní.

[15] **Žalovaný** v následném vyjádření setrval na svých závěrech. Stěžovatelka dle žalovaného dezinterpretuje důvody, pro které veřejný ochránce práv konstatoval procesní pochybení státního tajemníka v MZV. Nepodložená jsou také tvrzení stěžovatelky o úmyslném blokování jejich osobních věcí velvyslancem v Maroku.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[16] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích uplatněných důvodů, přičemž též zkoumal, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.)

[17] Kasační stížnost není důvodná.

[18] Podle § 36 odst. 1 zákona č. 150/2017 Sb., o zahraniční službě a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o zahraniční službě“), platí, že *před vysláním nebo po ukončení vyslání k výkonu služby nebo práce v zahraničí se státní zaměstnanec nebo zaměstnanec v ministerstvu zařadí na překlenovací služební nebo pracovní místo, je-li to nezbytné k zajištění plynulého střídání výkonu služby nebo práce v ústředí a v zahraničí.* Na uvedené ustanovení navazuje odst. 4, podle nějž *státního zaměstnance lze zařadit na překlenovací služební místo nejdéle na dobu 1 roku; po uplynutí této doby se státní zaměstnanec zařadí mimo výkon služby z organizačních důvodů.*

[19] Podle § 61 odst. 1 písm. d) služebního zákona se *státní zaměstnanec převede na jiné služební místo, nemůže-li vykonávat službu na dosavadním služebním místě v důsledku uplynutí doby, na kterou byl státní zaměstnanec zařazen na služební místo nebo jmenován na služební místo představeného na dobu určitou, aniž by současně skončil jeho služební poměr.*

[20] Podle § 62 odst. 1 služebního zákona *nemůže-li být státní zaměstnanec v případech uvedených v § 61 odst. 1 písm. b) až i) nebo § 61 odst. 2 písm. a) převeden na jiné služební místo, protože žádné vhodné není volné, nebo nemůže-li být v případech uvedených v § 70 odst. 3 nebo § 75 odst. 2 zařazen na volné služební místo, protože žádné vhodné není volné, zařadí se mimo výkon služby, nejdéle však na 6 měsíců.* Podle odst. 2 cit. ustanovení *ode dne zařazení mimo výkon služby podle odstavce 1 činí plat státního zaměstnance 80 % měsíčního platu.*

[21] V posuzované věci byla stěžovatelka nejprve rozhodnutím ze dne 9. 12. 2019 podle § 36 odst. 1 zákona o zahraniční službě zařazena na překlenovací služební místo – dočasné zařazení v MZV, se služebním působištěm v Praze, s nástupem do služby na služebním místě dne 16. 12. 2019. Vzhledem ke skutečnosti, že dne 15. 12. 2020 uplynula maximální doba, po kterou mohla být stěžovatelka zařazena na uvedeném překlenovacím služebním místě, nastal důvod pro její převedení na jiné služební místo podle § 61 odst. 1 písm. d) služebního zákona. Služební orgán však nenalezl vhodné služební místo pro převedení stěžovatelky, a tak dne 16. 12. 2020 rozhodl o jejím zařazení mimo výkon služby z organizačních důvodů podle § 62 odst. 1 téhož zákona.

[22] Předmětem soudního přezkumu v této věci je rozhodnutí služebního orgánu o zařazení stěžovatelky mimo výkon služby z organizačních důvodů, respektive rozhodnutí žalovaného, který zamítl odvolání stěžovatelky proti danému rozhodnutí služebního orgánu. Tím je také předurčen okruh otázek, které jsou správní soudy oprávněny v této věci posuzovat. Nejvyšší správní soud proto souhlasí s městským soudem, že v nynějším řízení bylo především namísto posoudit, zda byly splněny podmínky stanovené ve výše citovaných ustanoveních služebního zákona a zákona o zahraniční službě.

[23] Přesně tak městský soud postupoval. Nejprve konstatoval, že ke dni vydání rozhodnutí služebního orgánu již uplynula maximální doba pro možné setrvání stěžovatelky na překlenovacím místě stanovená v § 36 odst. 4 zákona o zahraniční službě. Zároveň nenastala skutečnost, pro kterou by došlo k přerušení, respektive ke stavení této doby (v souladu s důvody uvedenými v § 36 odst. 6 zákona o zahraniční službě). Stěžovatelka

pokračování

v řízení před městským soudem tyto skutečnosti ani nijak nerozporovala, městský soud proto uzavřel, že první podmínka pro převedení stěžovatelky mimo výkon služby (uplynutí času) byla splněna.

[24] Nejvyšší správní soud se s uvedenými závěry městského soudu ohledně splnění podmínky spočívající v uplynutí času ztotožňuje. Ostatně ani v kasační stížnosti stěžovatelka neuvedla nic, čím by tyto závěry relevantně zpochybnila. Stěžovatelka pouze namítla, že zákon o ochraně utajovaných informací obsahuje ustanovení, podle něhož při vyhlášení krizového stavu neběží lhůty stanovené v daném zákoně pro řízení o vydání osvědčení fyzické osoby. Nejvyšší správní soud ale konstatuje, že stěžovatelka uvedenou námitku neuplatnila v řízení před městským soudem, ačkoliv jí nic nebránilo v tom, aby tak učinila. Tato kasační námitka je tedy nepřípustná podle § 104 odst. 4 s. ř. s. *Obiter dictum* nicméně Nejvyšší správní soud dodává, že i kdyby stěžovatelka uplatnila danou námitku řádným způsobem, stejně by nemohla být úspěšná. Stavení běhu lhůt v řízeních vedených podle zákona o ochraně utajovaných informací (upravené s účinností od 11. 12. 2020 v § 117 odst. 9 tohoto zákona) nemá žádný bezprostřední dopad na běh doby stanovené v § 36 odst. 4 zákona o zahraniční službě.

[25] Dále se městský soud zabýval otázkou, zda byla splněna i druhá podmínka pro převedení stěžovatelky mimo výkon služby, a sice zda stěžovatelku nebylo možno převést na jiné služební místo. Městský soud k této otázce konstatoval, že MZV pro všechna služební místa, která se v rozhodné době uvolnila, předepisovalo požadavek osvědčení způsobilosti seznamovat se s utajenými skutečnostmi ve stupni důvěrné. Stěžovatelka o takové osvědčení sice zažádala, ale získala jej až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí.

[26] Stěžovatelka tuto skutečnost nerozporuje, domnívá se ovšem, že služební orgán jí měl prominout absenci osvědčení od NBÚ. Nejvyšší správní soud však souhlasí s městským soudem, že analogická aplikace metodických pokynů, na které stěžovatelka v této souvislosti poukazovala, nebyla možná.

[27] Podle stěžovatelky bylo předně možné aplikovat čl. 56 odst. 4 metodického pokynu č. 2/2019, podle kterého *pokud to zajištění řádného výkonu služby umožňuje a státní zaměstnanec doloží, že podal žádost o vydání nového osvědčení, lze akceptovat postup, kdy státní zaměstnanec setrvá na svém dosavadním služebním místě a převeden bude až tehdy, pokud žádost jím podaná bude následně Národním bezpečnostním úřadem zamítnuta*. Nejvyšší správní soud k tomu ve shodě s městským soudem uvádí, že citovaný článek metodického pokynu upravuje situaci, kdy má být státní zaměstnanec převeden na jiné služební místo podle § 61 odst. 1 písm. e) služebního zákona, tedy z důvodu, že přestal splňovat požadavek způsobilosti mít přístup k utajovaným informacím. V případě stěžovatelky ale nastal důvod pro její převedení podle § 61 odst. 1 písm. d) služebního zákona, tedy v důsledku uplynutí doby, na kterou byla zařazena na služební místo. Jedná se tak o odlišné situace. Ze skutečnosti, že služební orgán je oprávněn umožnit státním zaměstnancům, kterým vypršela platnost bezpečnostní prověrky, setrvat na jejich služebních místech do doby rozhodnutí NBÚ, nelze dovozovat povinnost služebního orgánu převést stěžovatelku

z překlenovacího místa na služební místo se stanoveným požadavkem způsobilosti mít přístup k utajovaným informacím.

[28] Stěžovatelka se dále dovolává čl. 16 odst. 4 metodického pokynu č. 1/2019, dle kterého *jedná-li se o služební místo s požadavkem způsobilosti mít přístup k utajovaným informacím stupně utajení Důvěrné, Tajné nebo Přísně tajné, lze s ohledem na lhůty uvedené v § 117 zákona o ochraně utajovaných informací akceptovat přijetí žadatele do služebního poměru a zařazení na služební místo nebo jmenování na služební místo představeného, pokud žadatel doloží, že před vydáním rozhodnutí o přijetí do služebního poměru a zařazení na služební místo nebo jmenování na služební místo představeného podal žádost o vydání osvědčení fyzické osoby příslušného stupně utajení. K tomu, aby konkrétní žadatel v přiměřené lhůtě, kterou mu služební orgán poskytne, podal žádost o vydání osvědčení, bude služebním orgánem žadatel vyzván až poté, co o něm bude jako o nejuhodnějším žadateli uzavřena dohoda mezi bezprostředně nadřízeným představeným a služebním orgánem, ale ještě předtím, než bude vydáno rozhodnutí o přijetí do služebního poměru a zařazení nebo jmenování na služební místo (...). Nutno dodat, že tato výjimka je upravena také přímo v zákoně (viz § 27 odst. 1 služebního zákona).*

[29] Také v případě tohoto pravidla Nejvyšší správní soud přisvědčuje městskému soudu, že jej nelze vztáhnout na případ stěžovatelky. Jak správně uvedl městský soud, účelem § 27 odst. 1 služebního zákona a čl. 16 odst. 4 metodického pokynu č. 1/2019 je vyrovnání podmínek pro uchazeče ve výběrových řízeních. Tedy aby oproti stávajícím státním zaměstnancům či jiným uchazečům, kteří již z minulosti disponují příslušným osvědčením, nebyli ve *výběrových řízeních* znevýhodněni uchazeči, kteří dosud osvědčení nezískali. Stěžovatelka se však domáhala převedení na jiné služební místo mimo výběrové řízení, což je výrazně odlišný případ.

[30] Stěžovatelka v kasační stížnosti poukázala rovněž na sdělení bezpečnostního odboru MZV ze dne 13. 1. 2021, z něž má vyplývat, že osvědčení vydaná NBÚ bude uznávat ještě jeden rok po uplynutí jejich platnosti. Nejvyšší správní soud ale konstatuje, že stěžovatelka uvedenou námitku neuplatnila v řízení před městským soudem, ačkoliv jí nic nebránilo v tom, aby tak učinila. Nejvyšší správní soud se tedy touto kasační námitkou pro její nepřípustnost blíže nezabýval, v souladu s § 104 odst. 4 s. ř. s.

[31] Městský soud dále uvedl, že stěžovatelku nebylo možné převést ani na místo v rámci jiného úřadu. Rovněž v tomto bodě Nejvyšší správní soud souhlasí s městským soudem. Služební orgán si dopisem ze dne 10. 12. 2020, adresovaným ostatním státním tajemníkům, ověřil, že pro stěžovatelku není žádné vhodné volné místo v rámci jiných služebních úřadů. Převedení státního zaměstnance na služební místo v jiném služebním úřadě je přitom možné pouze se souhlasem tohoto úřadu, který nelze vynucovat (viz § 162 odst. 3 služebního zákona a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 12. 2021, č. j. 6 Ads 315/2020 - 58).

[32] Námitka stěžovatelky, že služební orgán zjišťoval skutkový stav nedostatečně, neboť tento dopis odeslal pouhých 5 dní před uplynutím doby stanovené v § 36 odst. 4 zákona o zahraniční službě, je nedůvodná. Jak vysvětlil již městský soud, ze služebního zákona ani ze zákona o zahraniční službě nevyplývá povinnost služebního orgánu vyvíjet průběžně

pokračování

během doby, kdy se státní zaměstnanec nachází na překlenovacím služebním místě, snahu o jeho umístění na jiné služební místo. Nutnost převést zaměstnance na jiné služební místo podle § 61 odst. 1 písm. d) služebního zákona nastává až uplynutím doby podle § 36 odst. 4 zákona o zahraniční službě. Služebnímu orgánu proto nelze vytýkat, že se pokusil nalézt nové vhodné služební místo v závěru překlenovací doby.

[33] Nejvyšší správní soud shrnuje, že v době rozhodování služebního orgánu byly splněny obě ze zákona vyplývající podmínky pro zařazení stěžovatelky mimo výkon služby z organizačních důvodů podle § 62 odst. 1 služebního zákona (tedy jednak podmínka uplynutí času, jednak neexistence vhodného volného služebního místa).

[34] Na právě uvedeném závěru nemohou nic změnit další skutečnosti, na které stěžovatelka poukazuje. Pokud stěžovatelka nesouhlasila se svým odvoláním ze služebního místa v Maroku, měla uplatnit opravné prostředky proti výše specifikovanému rozhodnutí služebního orgánu ze dne 9. 12. 2019. Jestliže tak neučinila, nemůže námitky, které náležely do řízení o takových opravných prostředcích, uplatňovat teprve v této věci s odůvodněním, že chtěla situaci řešit nejprve smírně. Jak přitom uvedl již městský soud, stěžovatelka měla možnost bránit se proti tomuto rozhodnutí. Nejvyšší správní soud ve správním spise ověřil, že dané rozhodnutí nabylo právní moci dne 27. 1. 2020 a stěžovatelka v něm byla poučena o možnosti podat proti němu odvolání. Pokud služební orgán stěžovatelce rozhodnutí řádně neoznámil, měla stěžovatelka možnost postupovat podle § 84 správního řádu. Stěžovatelka mohla například také podat návrh na obnovu řízení podle § 100 správního řádu, pokud se později dozvěděla další relevantní skutečnosti splňující podmínky upravené v uvedeném ustanovení. Městský soud tedy nepochybil, jestliže konstatoval, že se nemohl zabývat námitkami, kterými stěžovatelka fakticky směřovala proti jejímu převezení ze služebního místa v Maroku zpět do České republiky.

[35] Správní orgány i městský soud se v této věci nemohly zabývat ani námitkami stěžovatelky, podle nichž řízení o její žádosti před NBÚ trvalo nestandardně dlouho, k čemuž měla přispět i ingerence služebního orgánu do tohoto řízení. Jak konstatoval městský soud, řízení o vydání osvědčení o způsobilosti seznamovat se s utajovanými informacemi je samostatným správním řízením, proti jehož výsledku se lze bránit samostatnou žalobou. Účastník tohoto řízení se případně může domáhat také opatření proti nečinnosti. Uvedené námitky tak stěžovatelka mohla uplatnit v těchto řízeních.

[36] Další skutečnosti, na které stěžovatelka poukázala ve svých podáních adresovaných Nejvyššímu správnímu soudu, jsou již zcela mimo předmět nynějšího řízení (tvrzení stěžovatelky o úmyslném blokování jejích věcí v Maroku, o výhružkách, které dostává, konstatování, že údajně může být ráda, že je naživu, poukaz na ukončení služebního poměru v únoru 2023 atd.). Nejvyšší správní soud připomíná, že předmětem soudního přezkumu v této věci bylo rozhodnutí služebního orgánu o zařazení stěžovatelky mimo výkon služby z organizačních důvodů. Městský soud vycházel při přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). V řízení o kasační stížnosti proti rozsudku městského soudu pak platí, že ke skutečnostem, které stěžovatelka uplatnila poté, kdy byl vydán napadený rozsudek, Nejvyšší správní soud nepřihlíží (§ 109 odst. 5 s. ř. s.). Pokud například

stěžovatelka poukazuje na ukončení jejího služebního poměru v únoru 2023, pak Nejvyšší správní soud konstatuje, že proti danému rozhodnutí zcela jistě mohla také uplatnit samostatné opravné prostředky.

IV. Závěr a náklady řízení

[37] Nejvyšší správní soud uzavírá, že napadený rozsudek městského soudu je zákonný, a proto kasační stížnost proti němu podanou jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.).

[38] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka, která neměla ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení, žalovanému pak nevznikly náklady nad rámec jeho úřední činnosti.

Poučení : Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 18. dubna 2024

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu